

Lleis

Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 18 de desembre del 2014 ha aprovat la següent:
Llei 47/2014, del 18 de desembre, d'arbitratge del Principat d'Andorra

Exposició de motius

L'arbitratge ha tingut un fort arrelament al Principat d'Andorra com a mecanisme de resolució de controvèrsies. La preocupació de l'arbitratge ve d'antic, com es desprèn d'algunes màximes del Manual Digest (capítol VI): *"Pero se deu advertir; que los Batlles deuen procurar que las parts no pleidegin, sinos, que se Compongan, y no tingan Verbal, o que deixen sas Questions a declaració de Arbitres, Cedint los Batlles per lo amor ala quietud, y be publich cedir asos particulars interesos, que tindrian en las declaracions, y sas Sequelas."*

En aquest sentit, històricament, els capítols matrimonials o els testaments han previst clàusules que remeten a l'arbitri d'un tercer ("home bo") per resoldre les eventuals controvèrsies que es puguin produir en aquest àmbit. També ha estat habitual que en els estatuts de les societats mercantils o de les comunitats de copropietaris s'hagin inclòs convenis per resoldre les controvèrsies mitjançant l'arbitratge.

No obstant això, la manca de regulació legal d'aquesta institució ha comportat que, a la pràctica, aquesta opció hagi estat sovint descartada per les parts, fins i tot en aquells casos en què s'havia previst inicialment. D'aquesta manera, les controvèrsies han acabat essent objecte de procediment judicial.

D'altra banda, des del món del comerç, s'ha estat reclamant una llei que reguli l'arbitratge com a mecanisme de resolució ràpida de conflictes entre empreses, la dinàmica de les quals no es pot permetre suportar la durada que es pot produir davant els òrgans judicials.

En efecte, l'extraordinària expansió de l'empresa i el comerç nacional i internacional del Principat d'Andorra exigeix fórmules ràpides i senzilles per resoldre les controvèrsies que es puguin originar en una activitat tan dinàmica com és la mercantil.

L'arbitratge ofereix els avantatges que s'han esmentat i, per aquesta raó, una llei moderna que reguli l'arbitratge i el seu procediment com la present es fa necessària. A més, tenint en compte que una part rellevant de l'activitat mercantil està absorbida per les relacions de veïnatge amb Espanya i França, països on l'arbitratge està molt assentat i és utilitzat pels empresaris, fa més aconsellable encara l'existència d'una llei d'arbitratge al Principat d'Andorra.

Aquesta llei es promulga amb vocació de facilitar l'arbitratge i també de fomentar-lo i, indirectament, de promoure l'activitat mercantil, i el comerç nacional i internacional al Principat d'Andorra. Un país no pot

evolucionar econòmicament si no disposa de mecanismes moderns, àgils i fiables per resoldre els conflictes que tot progrés econòmic ineluctablement comporta.

La Llei regula l'arbitratge propi o formal, és a dir, aquell que s'ajusta a la Llei d'arbitratge i que té un conveni i un laude amb plena eficàcia jurídica. Per la seva base normativa, la Llei preveu l'arbitratge de dret, que és el que es basa en normes de dret positiu, i el d'equitat o *ex aequo et bono*, que és el que es fonamenta en el lleial saber i entendre de l'àrbitre per trobar una solució justa. També permet optar entre l'arbitratge ad hoc (administrat directament per les parts) i l'institucional (administrat per una institució arbitral i d'acord amb el seus reglaments), que es defineix seguint un criteri mixt i comprensiu. La Llei pretén ser una llei general que regula els arbitratges comercials que tenen la seu al Principat d'Andorra, sense perjudici de ser aplicada com a supletòria de les normes que es puguin dictar atenent les especificitats de l'arbitratge laboral, de consum o altres arbitratges especials.

La Llei distingeix entre l'arbitratge amb seu al territori del Principat d'Andorra i aquell amb laudes dictats a l'estranger i, dintre dels primers, entre els arbitratges interns i els internacionals.

La Llei estableix un sistema dualista i regula separadament l'arbitratge intern i l'internacional, a cadascun dels quals dedica un títol separat, malgrat que un gran nombre de normes són d'aplicació als dos. No es tracta tant d'una regulació separada, sinó de subratllar una concepció diferenciada dels dos arbitratges. Això s'ha fet amb ànim de reforçar la importància de l'arbitratge internacional, tenint en compte la situació geopolítica i comercial del Principat d'Andorra, la seva multiculturalitat i, encara que sigui un país petit, la seva gran projecció comercial internacional.

L'arbitratge sol venir regulat per tres nivells de normes. En primer lloc, per la llei nacional d'arbitratge; en segon lloc, si l'arbitratge és institucional, pel reglament de la institució arbitral escollida per les parts; i finalment, per les normes que les parts s'autoimposen en el conveni arbitral o ulteriorment. La Llei no regula, doncs, tots els diversos aspectes de l'arbitratge, sinó aquelles matèries més transcendents. I, dintre de les normes legals, s'ha de distingir entre les que són imperatives o d'ordre públic i, per tant, de compliment obligat, de les que només regeixen de forma supletòria segons la voluntat de les parts.

La Llei s'estructura en 3 títols, 18 capítols, 73 articles, una disposició transitòria i una disposició final. La majoria del seus preceptes són de naturalesa dispositiva i regeixen per defecte, és a dir, llevat que les parts acordin altrament.

El títol I es dedica a les disposicions generals, fa referència al que s'entén per arbitratge i el seu àmbit d'aplicació. S'exclouen de l'àmbit de la Llei els arbitratges especials com l'arbitratge laboral i l'arbitratge de consum, que hauran de ser desenvolupats en altres normes, sense perjudici que la Llei sigui complementària o supletòria d'aquelles. Pel que fa a les matèries arbitrables, s'ha prescindit de fer-ne una relació i s'ha optat per una fórmula general que determina que són arbitrables totes les matèries de lliure disposició.

Per tal de complementar el que s'ha exposat anteriorment, el títol I també conté unes regles d'interpretació de la Llei, còmput de terminis i comunicacions d'importància especial en l'arbitratge. Finalment, aquest títol conté una norma sobre la renúncia tàcita a les facultats d'impugnació.

La Llei regula els arbitratges amb seu al Principat d'Andorra, tinguin caràcter intern o internacional, si bé el capítol X del títol II regula el reconeixement i l'execució dels laudes estrangers. El títol II es dedica a l'arbitratge intern, malgrat que la majoria dels seus articles són també aplicables a l'arbitratge internacional tal com es recull al títol III.

El títol III es consagra íntegrament a l'arbitratge internacional que, a causa de l'increment del comerç i les relacions econòmiques internacionals, s'estén cada vegada més. Tenint en compte els seus trets específics, aquesta forma d'arbitratge, on l'autonomia de la voluntat és, si escau, encara més palesa, sovint respon a exigències de l'arbitratge intern i reclama una especial flexibilitat processal, i per tant, mereix una regulació pròpia encara que li siguin d'aplicació moltes normes de l'arbitratge intern. L'arbitratge internacional es defineix sobre la base d'un criteri comprensiu mixt, en el sentit que engloba elements subjectius basats en el domicili i la residència de les parts, i no pas en la nacionalitat, i en criteris objectius relatius a la relació jurídica de la qual dimana la controvèrsia.

Títol I. Disposicions generals

Article 1

Objecte de la llei

L'objecte d'aquesta Llei és la regulació de l'arbitratge, entès com el procediment en virtut del qual les parts sotmeten voluntàriament una o diverses controvèrsies entre elles, abans de sorgir o després d'haver sorgit, a la decisió d'un tercer o tercers independents i imparcials i denominats àrbitres. L'àrbitre o els àrbitres són nomenats, directament o indirectament, per les parts que, per mitjà d'un procediment igualment convingut per elles, resolen les esmentades controvèrsies sobre la base de les al·legacions fetes i les proves practicades, mitjançant una resolució (laude) que les parts accepten com a final i executiva i que equival a una sentència judicial ferma.

Article 2

Àmbit d'aplicació

1. La Llei s'aplica als arbitratges, la seu dels quals estigui dins el territori del Principat d'Andorra, siguin de caràcter intern o internacional, amb subjecció al que estableixin els tractats internacionals dels quals el Principat d'Andorra sigui part o a les lleis que continguin disposicions especials sobre arbitratge.
2. Les normes que contenen els articles 9, 10, 11, 12 i els capítols IX i X del títol II de la Llei s'apliquen encara que la seu de l'arbitratge estigui fora del territori andorrà.
3. Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació de la Llei els arbitratges laborals i els de consum.
4. La Llei és aplicable supletòriament als arbitratges que preveuen altres lleis.
5. La Llei no és aplicable als supòsits en els quals les parts d'una relació jurídica incompleta encomanen a un tercer "arbitrador" la determinació d'un element integrador d'aquesta relació.

Article 3

Matèries objecte d'arbitratge

1. Són susceptibles d'arbitratge les controvèrsies sobre matèries que segons el dret aplicable són de lliure disposició per les parts.
2. Els estatuts de les societats de capital poden establir que se sotmeten a arbitratge les controvèrsies que es plantegen en el seu si, inclosa la impugnació dels acords socials pels socis o els administradors.

3. Es poden sotmetre a l'arbitratge instituit per disposició testamentària les controvèrsies entre hereus no forçosos o legataris, per qüestions relatives a la distribució o l'administració de l'herència.
4. També són susceptibles d'arbitratge els aspectes civils de les controvèrsies en matèria de competència efectiva, amb efectes entre les parts.
5. Els estatus de les comunitats de propietaris poden establir que se sotmeten a arbitratge les controvèrsies que es plantegen en el seu si, inclosa la impugnació dels acords comunitaris pels propietaris.

Article 4

Definicions

Als efectes de la Llei, es defineixen els conceptes bàsics següents:

1. Arbitratge intern. Significa qualsevol arbitratge entès en els termes que s'estableixen a l'article 1, que tingui la seu al Principat d'Andorra, sempre que totes les parts hi tinguin el seu domicili i que no concorri cap de les circumstàncies que defineixen l'arbitratge internacional.
2. Arbitratge internacional. És aquell arbitratge que té seu al Principat d'Andorra i en el qual concorre alguna o algunes de les circumstàncies següents:
  - a) Que, en el moment de celebració del conveni d'arbitratge, les parts tinguin els seus domicilis en estats diferents.
  - b) Que la seu de l'arbitratge determinat en el conveni d'arbitratge o d'acord amb el que aquest preveu, estigui situat fora de l'Estat en què les parts tinguin els seus domicilis.
  - c) Que el lloc de compliment d'una part substancial de les obligacions de la relació jurídica de la qual di-mani la controvèrsia estigui situat fora de l'Estat en què les parts tinguin els seus domicilis.
  - d) Que la relació jurídica de la qual dimana la controvèrsia afecti interessos del comerç internacional.
  - e) Que les parts hagin convingut expressament que la qüestió objecte del conveni arbitral està relacionada amb més d'un Estat.

Si alguna de les parts té més d'un domicili, s'ha de tenir en compte el que tingui una relació més estreta amb el conveni d'arbitratge i, si una part no té cap domicili, cal atènyer-se a la seva residència habitual.

3. Junta arbitral. És l'òrgan decisor de l'arbitratge, integrat per un o més àrbitres, sempre en nombre senar, nomenats directament o indirectament per les parts.
4. Comunicació electrònica. És aquella informació, en suport digital, generada, emesa, rebuda, processada o arxivada per mitjans electrònics, digitals, magnètics, òptics o similars.
5. Conveni d'arbitratge. Significa el conveni en mèrits del qual les parts manifesten la seva voluntat de sotmetre a arbitratge totes o algunes controvèrsies que hagin sorgit o puguin sorgir entre elles respecte d'una relació jurídica determinada, sigui contractual o no contractual.
6. Laude. Significa resolució de la junta arbitral.
7. Laude parcial. Significa la resolució de la junta arbitral que, durant el procediment arbitral, resol qüestions puntuals de fons o de forma.
8. Laude definitiu. Significa la resolució final de la junta arbitral que posa fi a les actuacions arbitral i resol el fons de la controvèrsia.

9. Laude ferm. Significa el laude que no permet cap recurs o acció d'anul·lació salvat el recurs de revisió.
10. Laude estranger. Significa el laude dictat fora del territori del Principat d'Andorra, amb independència de la nacionalitat o el domicili de les parts, de la matèria en què vers i del lloc de desenvolupament de l'arbitratge.
11. Arbitratge de dret. És l'arbitratge que basa la resolució del conflicte en raonaments jurídics.
12. Arbitratge d'equitat. És l'arbitratge que basa la resolució del conflicte en el sentit natural del que és just, atenent les particularitats de la matèria objecte d'arbitratge.
13. Controvèrsia. Significa la disputa sotmesa a arbitratge.
14. Ordre preliminar. És el manament dictaminat per la junta arbitral amb l'objectiu que alguna de les parts no pugui frustrar una mesura cautelar.
15. Mesura cautelar. Significa tota mesura temporal ordenada per la junta arbitral o l'òrgan jurisdiccional estatal, atorgada en forma o no de laude i prèvia a l'emissió del laude pel qual es dirimeix definitivament la controvèrsia.
16. Seu de l'arbitratge. És el lloc on es desenvolupa el procediment arbitral i es dicta el laude.

Article 5

Regles d'interpretació

1. Quan una disposició de la Llei:

- a) Concedeixi a les parts la facultat de decidir lliurement sobre un assumpte concret, aquesta facultat comprèn la d'autoritzar un tercer, inclosa una institució arbitral, perquè adopti aquesta decisió, excepte en els casos que preveuen els apartats 1 a 3 de l'article 49.
- b) Es refereixi al conveni d'arbitratge o a qualsevol altre acord entre les parts, s'entén que integren el seu contingut les disposicions del reglament d'arbitratge al qual les parts s'hagin sotmès, si s'escau. Aquest reglament es considera fruit de la voluntat de les parts i, en conseqüència, preval sobre les normes dispositives de la Llei.
- c) Es refereixi a la demanda, també s'aplica a la reconvenió, i quan es refereixi a la contesta, també s'aplica a la contesta a la reconvenió, excepte en el casos que preveu l'article 46.a) i l'article 53.3.a).

2. Les qüestions relatives a les matèries que es regeixen per la present Llei que no estiguin expressament resoltes en aquesta, es dirimiran de conformitat als principis generals en què es basa, entre els quals es troben els següents:

- a) Principi de llibertat, que consisteix en el reconeixement de facultats potestatives a les parts per adoptar mitjans alternatius al procés judicial per a la resolució de controvèrsies.
- b) Principi de flexibilitat, que consisteix en l'establiment d'actuacions informals, adaptables i simples.
- c) Principi de privacitat, que consisteix en el manteniment obligatori de la necessària reserva i confidencialitat.
- d) Principi d'idoneïtat, que consisteix en la capacitat per exercir-se com a àrbitre o conciliador.
- e) Principi de celeritat, que consisteix en la continuïtat dels procediments per a la solució de les controvèrsies.

- f) Principi d'igualtat, que consisteix a donar a cada part les mateixes oportunitats de fer valer els seus drets.
- g) Principi d'audiència, que consisteix en l'oralitat dels procediments alternatius.
- h) Principi de contradicció, que consisteix en l'oportunitat de confrontació entre les parts.

Article 6

Actes de comunicació i còmput de terminis

1. Llevat que les parts acordin altrament s'apliquen les disposicions següents:

a) Qualsevulla notificació, citació o comunicació es considera rebuda el dia que hagi estat lliurada personalment al destinatari o que hagi estat lliurada al seu domicili, residència habitual, establiment o adreça. Així mateix, són vàlides les fetes per fax, burofax, correu electrònic o un altre mitjà de telecomunicació electrònic, telemàtic o d'una altra classe semblant que permeti la tramesa i la recepció d'escrius i documents que deixi constància de la seva remissió i recepció i que hagin estat designats per l'interessat. Posat el cas que no s'identifiqui, després d'una indagació raonable, cap d'aquests llocs, es considera rebuda el dia en què hagi estat lliurada o intentat el lliurament, per correu certificat o qualsevol altre mitjà que deixi constància, en l'últim domicili, residència habitual, adreça o establiment coneguts del destinatari.

b) Els terminis establerts en la Llei es computen des del dia següent al de la recepció de la notificació o la comunicació. Si l'últim dia del termini és dia festiu en el lloc de recepció de la notificació o la comunicació, es prorrogarà fins al primer dia laborable següent. Quan hi hagi establert un termini per presentar un escrit, el termini s'entén respectat si l'escrit es remet dins el termini, encara que la recepció es produeixi posteriorment. Els terminis establerts per dies es computen per dies naturals. Els terminis establerts per mesos es computen de data a data.

2. Les disposicions d'aquest article no s'apliquen a les notificacions, les comunicacions, les citacions i els còmputs de terminis dins un procediment davant d'un òrgan jurisdiccional estatal, en les funcions d'assistència i supervisió durant l'arbitratge, que es regeixen per les seves normes pròpies.

Article 7

Renúncia tàcita a les facultats d'impugnació

S'entén que les parts renuncien a les facultats d'impugnació que preveu la Llei si, coneixent la infracció d'una norma o d'un requisit del conveni d'arbitratge, no la denuncien sense causa justificada dins del termini establert o, en el seu defecte, tan aviat com els sigui possible.

Títol II. L'arbitratge intern

Capítol I. Intervenció, assistència i supervisió judicial en l'arbitratge

Article 8

Intervenció dels òrgans jurisdiccionals estatals

En els assumptes que es regeixin per aquesta Llei no intervindrà cap òrgan jurisdiccional estatal, excepte en els casos en què la mateixa Llei ho disposi expressament.

Article 9

Òrgans judicials competents per a les funcions d'assistència i supervisió de l'arbitratge

1. Els òrgans judicials competents per a les funcions d'assistència i supervisió de l'arbitratge són els següents:

- a) Per al nomenament o remoció judicial d'àrbitres és competent la Secció Civil de la Batllia.
- b) Per a l'assistència judicial en la pràctica de proves és competent la Secció Civil de la Batllia.
- c) Per a l'adopció judicial de mesures cautelars és competent igualment la Secció Civil de la Batllia.
- d) Per a l'execució forçosa de laudes nacionals i estrangers reconeguts, és competent la Secció Civil de la Batllia.
- e) Per al reconeixement de laudes o resolucions estrangers, així com per al coneixement de l'acció d'anul·lació del laude és competent la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Qualsevol de les parts i la junta arbitral es pot dirigir als òrgans judicials competents d'acord amb el previst a l'apartat 1.

3. En tot allò no previst per aquesta Llei, en les funcions judicials d'assistència i supervisió de l'arbitratge, és d'aplicació subsidiària la legislació processal civil.

4. Les decisions dels òrgans judicials competents a què fa referència l'apartat 1 no són susceptibles de recurs excepte en el cas que la decisió sigui que no pertoca el nomenament dels àrbitres per una de les causes previstes a l'article 17.

5. Les parts poden renunciar per conveni a l'arbitratge pactat i deixar per tant expedida la via judicial. A manca de renúncia expressa en els termes anteriorment indicats, s'entendrà que renunciïn quan, interposada la demanda davant dels òrgans jurisdiccionals, el demandat o els demandats si són més d'un, duguin a terme, després de personats, qualsevol actuació processal, que no sigui la interposició de la declinatòria.

Capítol II. El conveni d'arbitratge

Article 10

Contingut, forma i validesa del conveni d'arbitratge

1. El conveni d'arbitratge ha d'expressar la voluntat de les parts de sotmetre a arbitratge les controvèrsies que hagin sorgit o puguin sorgir respecte d'una determinada relació jurídica contractual o extracontractual.
2. El conveni d'arbitratge ha de designar la junta arbitral o el procediment per a la seva designació, directament o per referència a un reglament d'arbitratge. No és vàlid el conveni que confereix a una part una situació privilegiada en la designació de la junta arbitral.
3. El conveni d'arbitratge pot adoptar la forma de clàusula compromissòria o de compromís d'arbitratge. La clàusula compromissòria és el conveni en mèrits del qual les parts en una o diverses relacions jurídiques es comprometen a sotmetre a arbitratge les controvèrsies que puguin sorgir en relació a aquelles. El compromís d'arbitratge és el conveni pel qual les parts d'una controvèrsia ja sorgida la sotmeten a arbitratge. Les parts poden sotmetre's a arbitratge en tot moment fins i tot en el cas d'un procediment judicial ja iniciat.
4. La referència feta en un contracte a un document que contingui una clàusula compromissòria constitueix un conveni d'arbitratge per escrit, sempre que la referència impliqui que aquesta clàusula forma part del contracte.
5. Si el conveni d'arbitratge està contingut en un contracte d'adhesió, la validesa del conveni i la seva interpretació es regeixen per les normes aplicables a aquest tipus de contracte.
6. El conveni d'arbitratge en qualsevol de les seves formes ha de constar per escrit en un o diversos documents firmats per les parts. S'entendrà que el conveni d'arbitratge és per escrit quan quedi constància del seu contingut en qualsevol forma, tant si s'ha concertat verbalment, mitjançant l'execució de certs actes o bé per qualsevol altre mitjà. El requisit que el conveni d'arbitratge consti per escrit es compleix també amb una comunicació electrònica si la informació que hi ha consignada és accessible per la seva consulta ulterior.
7. Es considera que existeix conveni d'arbitratge quan, en un intercanvi d'escrits de demanda i contesta, l'existència del conveni sigui afirmada per una part sense ser negada per l'altra.
8. El conveni d'arbitratge és independent del contracte del qual forma part o al qual el conveni fa referència i la decisió de la junta arbitral de declarar la nul·litat del contracte no comporta *ipso jure* la nul·litat del conveni d'arbitratge.
9. La junta arbitral té potestat per a decidir sobre l'existència i la validesa del conveni d'arbitratge d'acord amb el que disposa l'article 27.
10. Es considera existent i vàlid el conveni que consta en un intercanvi de cartes, burofax o altres mitjans de telecomunicació, sempre que quedi constància del seu contingut en qualsevol forma. Es considera acomplert aquest requisit quan el conveni d'arbitratge consti i sigui accessible per a la seva ulterior consulta en suport electrònic, òptic o de qualsevol altre tipus.
11. En el cas d'una controvèrsia multipart, la renúncia d'una de les parts a l'aplicació del conveni d'arbitratge no afecta les altres parts.

Article 11

Conveni d'arbitratge i demanda quant al fons davant la Secció Civil de la Batllia

1. La Secció Civil de la Batllia, quan se li sotmeti una controvèrsia sobre un assumpte que és objecte d'un conveni d'arbitratge, es declara incompetent i remet les parts a l'arbitratge si ho sol·licita qualsevol d'elles, com a molt tard en el moment de presentar el primer escrit sobre el fons de la controvèrsia, llevat que es comprovi que el conveni és nul, ineficaç o d'impossible execució.

2. Si s'ha iniciat l'acció a la qual es refereix l'apartat 1, es poden iniciar o prosseguir les actuacions arbitrals i dictar un laude mentre la qüestió estigui pendent davant de la Secció Civil de la Batllia.

Article 12

Conveni d'arbitratge i adopció de mesures cautelars per la Secció Civil de la Batllia

Si les parts sol·liciten a la Secció Civil de la Batllia, amb anterioritat a les actuacions arbitrals o durant la seva tramitació, l'adopció de mesures cautelars, la sol·licitud o la concessió de les mesures no afecta l'existència i la validesa del conveni d'arbitratge.

Article 13

Conveni d'arbitratge i declaració de concurs

La declaració de concurs, per si sola, no afecta el conveni d'arbitratge subscrit pel concursat. Quan l'òrgan judicial que coneix del concurs consideri que el conveni pot suposar un perjudici per als creditors del concurs, pot decidir la suspensió dels seus efectes, sense perjudici del que s'estableixi en els tractats internacionals.

Capítol III. La junta arbitral

Article 14

Capacitat per a ser àrbitre

1. La funció d'àrbitre només pot ser exercida per persones físiques en ple exercici dels seus drets civils, sempre que no els ho impedeixi la legislació a la qual estiguin subjectes en l'exercici de la seva professió.

2. Si el conveni d'arbitratge designa una persona jurídica, aquesta només disposa de la facultat d'organitzar i administrar l'arbitratge conforme a l'article 15.

3. Llevat de l'acord en contrari de les parts, quan es tracti d'arbitratge amb àrbitre únic i sempre que no sigui un arbitratge en equitat (*ex aequo et bono*), l'àrbitre ha de tenir la condició de jurista. En l'arbitratge amb tres o més àrbitres, almenys un d'ells ha de tenir aquesta condició.

4. Ningú pot ser exclòs d'actuar com a àrbitre per raó de la seva nacionalitat, llevat que les parts acordin altrament.

Article 15

Arbitratge institucional

1. Les parts poden encomanar l'organització i l'administració de l'arbitratge i la designació dels àrbitres a una institució arbitral, que pot ser la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra o qualsevol altra

corporació de dret públic o entitat pública que pugui exercir funcions arbitrals segons les seves normes reguladores, així com les associacions i les entitats sense ànim de lucre que segons els seus estatuts se'ls atribueixin funcions arbitrals. Les institucions arbitrals exerceixen les seves funcions d'acord amb els seus propis reglaments.

2. Les institucions arbitrals vetllen pel compliment de les condicions de capacitat dels àrbitres i la transparència del seu nomenament així com per la seva independència.

3. Les parts poden sotmetre's al reglament d'una institució arbitral sense sotmetre's a la vegada a l'administració de l'arbitratge de la institució corresponent.

Article 16

Nombre d'àrbitres

1. Les parts determinen lliurement el nombre d'àrbitres que integren la junta arbitral, que en qualsevol cas ha de tenir una composició senar.

2. A falta d'acord, la junta arbitral es compon d'un sol àrbitre, sens perjudici del que disposa l'article 18.1.

Article 17

Nomenament dels àrbitres

1. Les parts poden lliurement nomenar directament l'àrbitre o els àrbitres que componen la junta arbitral o bé acordar el procediment per al seu nomenament, amb subjecció a les disposicions dels apartats 4 i 5.

2. A falta d'aquest acord:

a) En l'arbitratge amb junta arbitral composta per un àrbitre únic, si les parts no es posen d'acord sobre l'àrbitre, aquest és nomenat, a petició de part, per la institució arbitral nomenada per les parts i, si no se n'hagués nomenat cap, per la Secció Civil de la Batllia en el termini màxim d'un mes.

b) En l'arbitratge amb junta arbitral integrada per tres àrbitres, cada part nomena un àrbitre i els dos àrbitres designats nomenen el tercer àrbitre, que actua com a president de la junta arbitral; si una part no nomena l'àrbitre dins els trenta dies següents a la notificació del requeriment fefaent en aquest sentit de l'altra part, o si els dos àrbitres no es posen d'acord sobre el tercer àrbitre dins els trenta dies següents a l'acceptació del seu nomenament, el nomenament es fa, a petició de part, per la institució arbitral nomenada per les parts i, si no se n'hagués nomenat cap, per la Secció Civil de la Batllia en el termini màxim d'un mes.

3. Quan en un procediment de nomenament d'àrbitres convingut per les parts,

a) una part no actuï segons el que disposa aquest procediment, o

b) les parts o els dos àrbitres no puguin arribar a un acord de conformitat amb el procediment mencionat, o

c) un tercer, inclosa una institució, no compleixi una funció que se li confereix en aquest procediment,

qualsevol de les parts pot sol·licitar a la Secció Civil de la Batllia que adopti les mesures necessàries per tal que el nomenament dels àrbitres es faci efectiu, llevat que l'acord sobre el procediment de nomenament prevegi altres mitjans per a aconseguir-ho.

Aquesta sol·licitud pot consistir tan sols en suplir allò que impedeix continuar amb el procediment de nomenament de l'àrbitre o àrbitres convingut per les parts, com també en peticionar el nomenament directe de l'àrbitre o àrbitres per la Batllia, tenint en compte els previs requisits establerts per les parts.

4. Quan el nomenament dels àrbitres correspongui a la Secció Civil de la Batllia, aquesta confecciona una llista amb tres noms per cada àrbitre que hagi de ser escollit i tria els noms per sorteig. La Batllia ha de tenir necessàriament en compte les condicions requerides per ser àrbitre d'una junta arbitral convingudes per les parts, i si no se n'haguessin convingut, les previstes a la Llei i ha de prendre les mesures que garanteixin la independència, la imparcialitat i la disponibilitat dels integrants de les llistes.

5. Les pretensions que s'exercitin davant la Batllia en relació amb els apartats anteriors se substancien per mitjà de les normes expressament previstes per a aquesta finalitat o, si no se n'haguessin previst, per les que regulen els procediments incidentals d'acord amb el previst a la legislació processal civil vigent en cada moment. La Batllia només pot refusar la petició de nomenament d'àrbitre si, de la documentació aportada, en resulta manifestament la inexistència o la invalidesa del conveni d'arbitratge.

6. Les decisions de la Batllia sobre el nomenament d'àrbitres a què fa referència aquest article no poden ser objecte de recurs, amb excepció d'aquelles que refusen la petició formulada d'acord amb l'últim incís de l'apartat 5.

Article 18

Nomenament d'àrbitres en procediments amb pluralitat de parts i adhesió d'un tercer al procediment arbitral

1. En cas de pluralitat de demandants o demandats, quan la controvèrsia s'hagi de sotmetre a arbitratge, aquesta ha de ser resolta per una junta arbitral formada per tres membres. Els demandants nomenen de comú acord un àrbitre i els demandats en nomenen de comú acord un altre. Una vegada nomenats els àrbitres per cada part, aquests nomenen el tercer, el qual actua com a president de la junta arbitral. Si una part no nomena l'àrbitre dins dels 20 dies a comptar de la recepció del requeriment de l'altra perquè ho faci, la designació de l'àrbitre correspon a la institució arbitral nomenada o, si és el cas, a la Batllia, a petició de qualsevol de les dues parts. Així mateix, quan els àrbitres designats no aconseguen posar-se d'acord en el nomenament del tercer àrbitre dins dels 30 dies a comptar de l'última acceptació, el nomenament correspon, a petició d'una de les dues parts, a la institució arbitral nomenada o, si és el cas, a la Batllia.

2. Si la designació d'àrbitres correspon a la institució arbitral nomenada o a la Secció Civil de la Batllia, una o altra segons escaigui ha de confeccionar una llista de tres noms per cada àrbitre que hagi de ser nomenat. En confeccionar aquesta llista s'ha de tenir en compte els requisits establerts per les parts per a la selecció dels àrbitres i prendre les mesures necessàries per garantir-ne la seva independència i la imparcialitat. Una vegada confeccionada la llista, es nomenen els àrbitres mitjançant sorteig.

3. Mentre un arbitratge estigui pendent de resolució, pot ser admès com a demandant o demandat qui acreditati tenir interès directe i legítim en el resultat del mateix. El tercer que desitgi sotmetre's a l'arbitratge o la part que desitgi incorporar un tercer a l'arbitratge ha de presentar la seva sol·licitud abans de la designació dels àrbitres, tret que totes les parts, inclòs el tercer que desitja adherir-se o ser adherit, acceptin que el tercer s'incorpori a un procediment en què els àrbitres ja han estat designats, i el tercer renunciï al seu dret de designació i accepti l'àrbitre que la seva part hagi nomenat.

Article 19

Independència i imparcialitat

1. L'àrbitre ha de ser independent i imparcial durant el procediment. En cap cas no pot mantenir relacions personals, professionals o comercials amb les parts o amb els seus representants.
2. Quan es comuniqui a una persona el seu possible nomenament com a àrbitre, aquesta ha de declinar el nomenament si no es considera independent o imparcial. Posat cas que es consideri independent i imparcial ha de revelar tots els fets o les circumstàncies que puguin donar lloc a dubtes justificats respecte de la seva independència o imparcialitat abans d'acceptar la seva missió. Igualment ha de fer-ho immediatament si aquests fets o circumstàncies apareguessin després del seu nomenament i durant totes les actuacions arbitrals.
3. L'àrbitre no pot intervenir o haver intervingut com a mediador en la mateixa controvèrsia entre les parts, llevat que les parts acordin altrament.

Article 20

Acceptació dels àrbitres

Llevat que les parts hagin disposat altrament, cada àrbitre, dins el termini de quinze dies a comptar del dia següent a la comunicació del seu nomenament, ha de comunicar per escrit la seva acceptació a qui el va nomenar. Si en aquest termini no comunica la seva acceptació, es considera que no accepta el nomenament.

Article 21

Motius i procediment de recusació

1. Un àrbitre només pot ser recusat si existeixen fets o circumstàncies que donin lloc a dubtes justificats sobre la seva independència o imparcialitat, o si no reuneix les condicions convingudes per les parts o, si aquestes no existeixen, les exigides per la llei aplicable. Tanmateix, una part només pot recusar l'àrbitre nomenat per ella, o en el nomenament del qual hagi participat, per causes de les quals tingui coneixement després del nomenament.
2. Les parts poden acordar lliurement el procediment de recusació dels àrbitres, sense perjudici del que disposa l'apartat 3.
3. Si no existeix aquest acord, la part que desitgi recusar un àrbitre ha d'exposar per escrit els motius en els quals basa la recusació, dins els quinze dies després de tenir coneixement de l'acceptació de l'àrbitre o de qualsevol circumstància a què es refereix l'article 19. Llevat que l'àrbitre recusat renunciï al seu càrrec o que les altres parts acceptin la recusació, la junta arbitral, excloent l'àrbitre recusat, decideix sobre la recusació.
4. Si la recusació en virtut del procediment acordat per les parts o del procediment descrit en l'apartat 3 no prospera, la part recusant pot fer valdre, si escau, la recusació davant la Secció Civil de la Batllia, la decisió de la qual és inapel·lable.
5. La recusació, mentre no es resolgui, no impedeix les actuacions arbitrals ni priva l'àrbitre recusat de les seves funcions.

Article 22

Exercici de les funcions arbitrals i remoció dels àrbitres

1. La junta arbitral ha d'exercir les seves funcions completant-les fins a la finalització del procediment arbitral, llevat que justifiqui un impediment o una causa legítima d'abstenció o de renúncia.
2. Si un àrbitre es veu impedit, *de iure o de facto*, d'exercir les seves funcions o les exerceix amb dilacions injustificades, el seu mandat cessa si renuncia al seu càrrec o si les parts acorden la seva remoció en qualsevol moment. En cas contrari, si existeix desacord respecte a qualsevol dels motius de remoció, qualsevol de les parts pot sol·licitar a la Secció Civil de la Batllia que decideixi sobre la terminació del mandat, decisió que és inapel·lable.
3. A la sol·licitud de remoció es pot acumular la sol·licitud de nomenament del nou àrbitre, en els termes previstos en aquest article, posat cas que s'estimi la remoció.
4. Si, en virtut d'aquest article o de l'article 20.3, un àrbitre renuncia al seu càrrec o una part accepta la terminació del mandat d'un àrbitre, això no implica necessàriament acceptació de la concurrència de qualsevol dels motius esmentats en aquest article o en l'article 21.
5. La institució arbitral i, si de cas hi manca, la Secció Civil de la Batllia poden igualment decidir la revocació del nomenament de tots o un dels àrbitres, a petició d'una de les parts, després d'haver escoltat l'àrbitre afectat, posat cas que hi hagi dubtes justificats sobre la independència o la imparcialitat dels àrbitres o de les condicions requerides per a ells en el conveni d'arbitratge, o incapacitat física o mental dels àrbitres o deficiències greus en la conducció del procediment arbitral. Els àrbitres poden continuar el procediment i dictar el laude mentre el procediment de revocació estigui pendent.

Article 23

Nomenament d'àrbitre substituït

1. Quan el mandat d'un àrbitre acabi en virtut de defunció, renúncia, recusació, remoció o per acord de les parts de posar fi al mandat, es nomena un àrbitre substituït seguint les normes del procediment aplicades al nomenament de l'àrbitre substituït.
2. Una vegada nomenat l'àrbitre substituït, la junta arbitral, prèvia audiència de les parts, decideix si escau o no repetir algunes o totes les actuacions ja practicades.

Article 24

Secretari

La junta arbitral, d'acord amb les parts, pot nomenar un secretari de la junta arbitral i fixar les seves funcions administratives i la remuneració.

Article 25

Responsabilitat dels àrbitres i de les institucions arbitrals

1. L'acceptació del seu nomenament obliga els àrbitres i, si s'escau, la institució arbitral, a complir fidelment l'encàrrec rebut, els quals si no ho fan, incorren en responsabilitat pels danys i perjudicis que causin per mala fe, temeritat o dol.
2. En els arbitratges encomanats a una institució arbitral, el perjudicat té acció directa contra aquella, amb independència de les accions de rescabament que la institució tingui contra els àrbitres.

3. S'exigeix als àrbitres o a les institucions arbitral en nom seu, la contractació d'una assegurança de responsabilitat civil o garantia equivalent, l'import mínim de la qual l'estableix el Govern reglamentàriament.

Article 26

Provisió de fons

Llevat que les parts hagin acordat altrament, tant la junta arbitral com les institucions arbitral poden exigir a les parts les provisions de fons que estimin necessàries per a atendre als honoraris i les despeses de la junta arbitral i a les que puguin produir-se en l'administració de l'arbitratge. A falta de provisió de fons per les parts, la junta arbitral pot suspendre o donar per concloues les actuacions arbitral. Si alguna de les parts no fa la seva provisió, els àrbitres, abans d'acordar la conclusió o la suspensió de les actuacions, ho comuniquen a les altres parts, per si tenen interès en suplir-la dins el termini que es fixi.

Capítol IV. Competència dels àrbitres

Article 27

Potestat de la junta arbitral per a decidir sobre la seva competència

1. La junta arbitral està facultada per decidir sobre la seva pròpia competència i en particular sobre les excepcions relatives a l'existència o la validesa del conveni d'arbitratge, el nomenament dels àrbitres, l'arbitrabilitat de la controvèrsia o qualsevol altra excepció, l'estimació de la qual impedeixi entrar en el fons de la controvèrsia.

2. L'excepció d'incompetència de la junta arbitral i les altres a què fa referència l'apartat 1 poden ser oposades per les parts fins el moment de presentar la contesta a la demanda. Les parts no es veuen impedides d'oposar les excepcions pel fet que hagin nomenat un àrbitre o participat en el seu nomenament. L'excepció basada en el fet que la junta arbitral s'ha excedit del seu mandat, ha de ser plantejada tan aviat com aparegui, durant les actuacions arbitral, la matèria que suposadament excedeix el seu mandat.

3. La junta arbitral només pot admetre la interposició d'excepcions posteriorment si la demora resulta justificada. Es considera que la part que, amb coneixement de causa i sense motiu justificat, s'absté d'oposar una excepció en temps útil, renuncia a oposar-la.

4. La junta arbitral pot decidir respecte les excepcions a què fan referència els apartats 1 i 2 com a qüestió prèvia, mitjançant un laude parcial, o juntament amb les altres qüestions sotmeses a la seva decisió relatives al fons de l'assumpte en el laude final. La decisió de la junta arbitral només pot ser impugnada mitjançant l'exercici de l'acció d'anul·lació del laude en què s'hagi adoptat. Si la decisió de la junta arbitral fos desestimària de les excepcions i s'adoptés amb caràcter previ, l'exercici de l'acció d'anul·lació no suspèn el procediment arbitral.

Capítol V. Mesures cautelars i ordres preliminars

Secció primera. Mesures cautelars

Article 28

Potestat de la junta arbitral per a adoptar mesures cautelars

Llevat que les parts hagin acordat altrament, la junta arbitral pot, a instància d'una d'elles, adoptar les mesures cautelars que consideri necessàries. La junta arbitral pot ordenar a una de les parts que:

1. Mantingui o restableixi *l'statu quo* en espera que es dirimeixi la controvèrsia.
2. Adopti mesures per impedir algun dany actual o imminent o alguna ingerència en el procediment arbitral, o que s'abstingui de dur a terme certs actes que probablement ocasionarien un dany o una ingerència en el procediment arbitral.
3. Proporcioni algun mitjà per a preservar béns que permetin executar qualsevol laude subsegüent.
4. Preservi elements de prova que poguessin ser rellevants i pertinents per a resoldre la controvèrsia.

Article 29

Condicions per a l'adopció de mesures cautelars

1. El sol·licitant d'una mesura cautelar prevista en algun dels apartats 1, 2 o 3 de l'article 28 ha d'acreditar davant la junta arbitral:
  - a) que si no s'adopta la mesura cautelar és probable que es produeixi algun dany, no rescabable adequadament mitjançant una indemnització, notablement més greu que el que pugui sofrir la part afectada per la mesura, en cas de ser adoptada; i
  - b) que existeix una possibilitat raonable que la demanda del sol·licitant sobre el fons de la controvèrsia prosperi. La decisió de la junta arbitral respecte d'aquesta possibilitat no prejutja en cap cas les decisions subsegüents de la junta arbitral.
2. Quan es tracta d'una mesura cautelar sol·licitada en mèrits d'allò que preveu l'article 28.4, els requisits enunciats en l'apartat 1 només són exigibles en la mesura en què la junta arbitral ho estimi oportú.
3. La junta arbitral no pot imposar mesures cautelars a tercers que no siguin part del procediment arbitral.

Secció segona. Ordres preliminars

Article 30

Petició d'una ordre preliminar i condicions per a la seva emissió

1. Llevat que les parts hagin acordat altrament, qualsevol d'elles, sense necessitat de prevenir les altres parts (*ex parte*), pot sol·licitar l'adopció d'una mesura cautelar i demanar una ordre preliminar a la junta arbitral en mèrits de la qual s'ordeni a alguna part que no frustri la mesura cautelar sol·licitada.

2. La junta arbitral pot emetre una ordre preliminar sempre que consideri que la notificació prèvia de la sol·licitud d'una mesura cautelar a la part contra la que aquesta mesura va dirigida comporta el risc que es frustri la mesura cautelar.

3. Les condicions establertes a l'article 29 són aplicables a tota ordre preliminar quan el dany que ha d'avaluar-se en virtut de l'article 29.1.a) sigui el dany que probablement resultarà del fet que s'emeti o no l'ordre.

Article 31

Règim específic de les ordres preliminars

1. Davant la sol·licitud d'una ordre preliminar, la junta arbitral es pronuncia sobre la procedència o no d'aquesta.

2. Immediatament després d'haver-se pronunciat sobre la procedència o no d'una petició d'ordre preliminar, la junta arbitral notifica a les parts tant la sol·licitud com la pròpia ordre preliminar, en el cas d'haver-se emès, així com la mesura cautelar que pretén preservar-se mitjançant dita ordre preliminar. Igualment, la junta arbitral notifica totes les comunicacions respecte de l'ordre preliminar, fins i tot la constància del contingut de tota comunicació verbal, entre qualsevol de les parts i la junta arbitral amb relació a aquesta matèria.

3. Al mateix temps, la junta arbitral dóna a la part a qui afecta l'ordre preliminar l'oportunitat de fer valdre els seus drets al més aviat possible.

4. La junta arbitral es pronuncia sense tardança sobre tota objecció que es presenti contra l'ordre preliminar.

5. Tota ordre preliminar expira als vint dies comptats a partir de la data en què la junta arbitral l'hagi emesa. No obstant això, la junta arbitral pot adoptar una mesura cautelar per la qual ratifiqui o modifiqui l'ordre preliminar una vegada que la part contra la que s'hagi dirigit l'ordre preliminar hagi estat notificada i hagi tingut l'oportunitat de fer valer els seus drets.

6. Les ordres preliminars són vinculants per a les parts, però no són de per si objecte d'execució judicial. Les ordres preliminars no constitueixen un laude.

Secció tercera. Disposicions aplicables a les mesures cautelars i a les ordres preliminars

Article 32

Modificació, suspensió i revocació

En qualsevol moment, la junta arbitral pot modificar, suspendre o revocar les mesures cautelars o les ordres preliminars que hagi adoptat, ja sigui a instància d'alguna de les parts o, en circumstàncies excepcionals, per iniciativa pròpia, prèvia notificació a les parts.

Article 33

Exigència d'una garantia per la junta arbitral

1. La junta arbitral pot exigir del sol·licitant d'una mesura cautelar que presti una garantia adequada respecte de la mesura.

2. La junta arbitral exigeix al sol·licitant d'una ordre preliminar que presti una garantia respecte de l'ordre, llevat que ho consideri inapropiat o innecessari.

Article 34

Comunicació d'informació

1. La junta arbitral pot exigir a qualsevol de les parts que faci conèixer immediatament qualsevol canvi important que es produeixi en les circumstàncies que varen motivar que la mesura se sol·licités o s'adoptés.

2. El sol·licitant d'una ordre preliminar ha de revelar a la junta arbitral qualsevol circumstància que pugui ser rellevant per a la decisió que la junta arbitral hagi d'adoptar en relació a l'emissió o el manteniment de l'ordre, i continua estant obligat a fer-ho fins que la part contra la qual l'ordre hagi estat demanada no hagi tingut l'oportunitat de fer valer el seu dret a manifestar-se amb relació a l'ordre. A partir d'aquest moment, és d'aplicació el previst a l'apartat 1.

Article 35

Costes i danys i perjudicis

El sol·licitant d'una mesura cautelar o d'una ordre preliminar és responsable de les costes i els danys i perjudicis que aquesta mesura o ordre ocasioni a qualsevol part, sempre que la junta arbitral determini ulteriorment que, en les circumstàncies del cas, no s'hauria d'haver adoptat la mesura o emès l'ordre. La junta arbitral pot condemnar-lo en qualsevol moment de les actuacions al pagament de les costes i els danys i perjudicis. Posat cas que la junta arbitral hagués exigint una garantia, es resta d'aquesta, l'import de les costes i els danys i perjudicis.

Secció quarta. Reconeixement i execució de mesures cautelars

Article 36

Reconeixement i execució

1. Tota mesura cautelar adoptada per la junta arbitral és vinculant i ha de ser executada immediatament. Llevat que la junta arbitral ho disposi altrament, és executada en el moment que se sol·licita la seva execució davant l'òrgan jurisdiccional estatal competent, amb independència de l'estat en què es trobi el procediment arbitral i sense perjudici del que disposa l'article 37.

2. La part que sol·liciti o hagi obtingut el reconeixement o l'execució d'una mesura cautelar ha d'informar sense demora l'òrgan jurisdiccional estatal de tota revocació, suspensió o modificació que s'ordini de tal mesura.

3. L'òrgan jurisdiccional estatal davant el qual s'ha sol·licitat el reconeixement o l'execució d'una mesura cautelar pot, si ho considera oportú, exigir a la part sol·licitant que presti una garantia adequada, quan la junta arbitral no s'hagi pronunciat encara sobre tal garantia o quan aquesta garantia sigui necessària per a protegir els drets de tercers.

4. Quan les parts ho acordin en el conveni, la junta arbitral pot imposar sancions en cas d'incompliment de les mesures cautelars.

5. A les decisions arbitrals sobre mesures cautelars, qualsevol que sigui la forma que revesteixin, els són d'aplicació les disposicions d'aquesta Llei relatives a l'anul·lació i l'execució de laudes.

Article 37

Motius per a denegar el reconeixement o l'execució

1. Només es pot denegar el reconeixement o l'execució d'una mesura cautelar:

- a) Si, en actuar a instància de la part afectada per la mesura, a l'òrgan jurisdiccional estatal li consta que:
  - i. la denegació està justificada per algun dels motius enunciats en l'article 56.2.a); o
  - ii. no s'ha complert la decisió de la junta arbitral en relació amb la prestació de garantia que correspongui a la mesura cautelar adoptada per la junta arbitral, o
  - iii. la mesura cautelar ha estat revocada o suspesa per la junta arbitral o, posat el cas que estigui facultada per fer-ho, per un òrgan jurisdiccional de l'Estat on es tramita el procediment d'arbitratge o conforme al dret del qual la mesura es va adoptar, o
- b) Si l'òrgan jurisdiccional estatal resol que:
  - i. la mesura cautelar és incompatible amb les facultats que se li confereixen, a menys que aquest tribunal deixi d'adoptar la mesura per subjectar-la a les seves pròpies facultats i procediments a efectes de poder-la executar sense modificar el seu contingut; o que
  - ii. algun dels motius de denegació enunciats en l'article 56.2.b) és aplicable al reconeixement o l'execució de la mesura cautelar.

2. Tota determinació a la qual arribi l'òrgan jurisdiccional estatal respecte de qualsevol motiu enunciat en l'apartat 1 és únicament aplicable als fins de la sol·licitud de reconeixement i de l'execució de la mesura cautelar. L'òrgan jurisdiccional estatal al qual se sol·liciti el reconeixement o l'execució no pot emprendre, en l'exercici de la seva competència, una revisió del contingut de la mesura cautelar.

Secció cinquena. Mesures cautelars dictades per la Batllia

Article 38

Mesures cautelars dictades per la secció civil de la Batllia

1. El conveni d'arbitratge no impedeix a les parts, amb anterioritat a les actuacions arbitrals o durant la seva tramitació, sol·licitar de la secció civil de la Batllia l'adopció de mesures cautelars ni a la secció civil de la Batllia el concedir-les. Ni la sol·licitud ni l'adopció d'aquestes mesures no afecta l'eficàcia del conveni d'arbitratge.
2. La secció civil de la Batllia té la mateixa competència per adoptar mesures cautelars al servei d'actuacions arbitrals, amb independència del fet que aquestes se substanciïn o no en el país de la seva jurisdicció, que la que té al servei d'actuacions judicials. La secció civil de la Batllia exerceix la seva competència de conformitat amb els seus propis procediments.

Capítol VI. Substanciació de les actuacions arbitrals

Article 39

Principis fonamentals del procediment arbitral

1. Els principis fonamentals del procediment arbitral, que tots han de respectar, són els d'igualtat, audiència i contradicció. Les parts han de ser tractades amb igualtat i cada una d'elles ha de tenir plena oportunitat per a fer valdre els seus drets.
2. La junta arbitral i la institució arbitral, si escau, així com les parts, els pèrits i qualsevol altre agent que intervingui en el procediment arbitral, estan obligats a mantenir la confidencialitat de les informacions que coneguin amb ocasió de les actuacions arbitrals, llevat que les parts acordin altrament.

Article 40

Determinació del procediment

1. Amb subjecció a les disposicions imperatives d'aquesta Llei, les parts tenen plena llibertat per a convenir el procediment a què s'hagi d'ajustar la junta arbitral, les parts i la resta d'intervinents en les actuacions arbitrals.
2. A falta d'acord, la junta arbitral pot, amb subjecció a les disposicions imperatives d'aquesta Llei, establir les normes i dirigir el procediment d'arbitratge de la manera que consideri adequada i sense que hagi de seguir les normes legals establertes per a la jurisdicció ordinària. Aquesta potestat de la junta arbitral comprèn, entre altres, la de decidir sobre l'admissibilitat, la pertinència i la utilitat de les proves, la seva pràctica, fins i tot d'ofici, i sobre la seva valoració.

Article 41

Seu de l'arbitratge

1. Les parts poden determinar lliurement la seu de l'arbitratge. Si no arriben a un acord, la junta arbitral determina la seu, ateses les circumstàncies del cas inclosa la conveniència de les parts.
2. Sense perjudici del que disposa l'apartat 1, la junta arbitral pot, llevat que les parts acordin altrament i prèvia consulta a les parts, reunir-se en qualsevol lloc que estimi apropiat per examinar els testimonis, escoltar els experts o les parts, o per observar o analitzar mercaderies o altres béns, o documents.
3. La junta arbitral pot celebrar deliberacions en qualsevol forma, moment o lloc que estimi apropiats.
4. Llevat que les parts ho acordin altrament, la seu de l'arbitratge determina el dret que regula l'arbitrabilitat de la disputa, el conveni arbitral, el procediment arbitral (lex arbitri), els tribunals estatals competents per assistir i supervisar l'arbitratge, fins i tot la constitució de la junta arbitral, l'adopció de mesures cautelars, i la nacionalitat, la forma i la nul·litat del laude.

Article 42

Inici i desenvolupament de les actuacions arbitrals

1. Llevat que les parts ho acordin altrament, les actuacions arbitrals respecte d'una determinada controvèrsia s'inicien en la data en la qual el demandat hagi rebut el requeriment de sotmetre la controvèrsia a arbitratge.
2. En el desenvolupament de les actuacions arbitrals, les parts i els àrbitres actuen amb celeritat i lleialtat.

Article 43*Idioma*

1. Les parts poden acordar lliurement l'idioma o els idiomes que hagin d'utilitzar-se en les actuacions arbitrals. A falta de tal acord, la junta arbitral determina l'idioma o els idiomes que s'hagin d'utilitzar. Aquest acord o aquesta determinació és aplicable, llevat que s'hagi especificat altrament, a tots els escrits de les parts, totes les audiències i qualsevol laude, decisió o comunicació d'altra índole que dicti la junta arbitral.
2. La junta arbitral pot ordenar que qualsevol prova documentada que consti en un idioma o idiomes diferents als acordats per les parts o determinats per la junta arbitral, vagi acompanyada d'una traducció a l'idioma o els idiomes acordats per les parts o determinats per la junta. No obstant això, i llevat que les parts o la junta arbitral ho hagin determinat altrament, els escrits i els documents redactats en espanyol, francès o anglès no necessiten traducció.

Article 44*Demanda i contesta*

1. Dins el termini convingut per les parts o determinat per la junta arbitral, el demandant ha d'al·legar els fets en els quals fonamenta la demanda, les pretensions que formula i l'objecte de la demanda, i el demandat pot respondre i oposar-se als fets al·legats i les pretensions formulades en la demanda i formular reconvençió, llevat que les parts acordin altrament respecte dels elements que la demanda i la contesta han de contenir necessàriament.
2. Les parts han d'aportar, en formular els seus escrits d'al·legacions, tots els documents que considerin pertinents o fer-hi referència, així com les altres proves que proposin practicar.
3. Llevat que ho acordin altrament, qualsevol de les parts pot modificar o ampliar la seva demanda o contesta en el curs de les actuacions arbitrals, sempre que, a criteri de la junta arbitral, respectin els principis fonamentals previstos a l'article 39, no modifiquin substancialment l'objecte del procediment o no siguin improcedents per raó de la demora.

Article 45*Audiències i actuacions per escrit*

1. Llevat que les parts ho acordin altrament, la junta arbitral decideix sobre la celebració d'audiències per a la presentació d'al·legacions, la pràctica de proves o conclusions orals, o si les actuacions se substancien sobre la base de documents i altres proves escrites. No obstant això, llevat que les parts hagin acordat que no se celebrin audiències, la junta arbitral pot acordar la celebració d'audiències en la fase apropiada de les actuacions si qualsevol de les parts ho sol·licita.
2. La junta arbitral convoca les parts amb antelació suficient a la celebració de totes les audiències i les reunions per examinar mercaderies, béns i documents, a les quals poden intervenir les parts directament o per mitjà dels representats que nomenin.
3. Les audiències per videoconferència, amb les garanties necessàries, requereixen el consentiment de les parts i l'aprovació de la junta arbitral.
4. De tota audiència se'n deixa constància documental.
5. De totes les al·legacions, documents, dictàmens pericials i altra informació o proves que una de les parts aporti a la junta arbitral, se n'ha de donar trasllat immediat a les altres parts.

6. Si una part reté un element de prova, la junta arbitral pot requerir-la perquè l'aporti d'acord amb les modalitats que determini.

Article 46

Inactivitat processal de les parts

Llevat que les parts ho acordin altrament, quan sense invocar causa suficient a judici de la junta arbitral:

- a) El demandant no presenta la seva demanda dintre de termini, la junta arbitral dóna per acabades les actuacions, excepte que, oït el mandat, aquest manifesti la seva voluntat d'exercitar alguna pretensió.
- b) El mandat no presenta la contesta dintre de termini, la junta arbitral continua les actuacions arbitrals, sense que aquesta omisió es consideri per si mateixa aplanament o acceptació de les al·legacions del demandant.
- c) Una de les parts no compareix a una audiència o no presenta proves, la junta arbitral pot continuar les actuacions i dictar el laude basant-se en les proves de què disposi.

Article 47

Nomenament de pèrits o experts per la junta arbitral

1. Llevat que les parts ho acordin altrament, la junta arbitral pot nomenar, d'ofici o a instància de part, un o més pèrits o experts perquè dictaminin sobre matèries concretes que determini la junta arbitral, així com sol·licitar a qualsevol de les parts que faciliti al pèrit o a l'expert la documentació pertinent o que apporti per a la seva inspecció els documents, mercaderies o altres béns pertinents o en proporcioni l'accés.
2. Llevat que les parts ho acordin altrament, quan una part ho sol·liciti o quan la junta arbitral ho consideri necessari, el pèrit o l'expert, després de la presentació del seu dictamen escrit o oral, ha de participar a una audiència en la qual la junta arbitral i les parts, per si o per mitjà de pèrits o experts, tenen l'oportunitat d'interrogar-lo amb relació als punts controvertits.
3. El previst en els apartats precedents s'entén sense perjudici de la facultat de les parts, llevat d'acord en contrari, d'aportar dictàmens pericials de pèrits o experts lliurement designats.

Article 48

Assistència de la Secció Civil de la Batllia en la pràctica de proves

1. La junta arbitral o qualsevol de les parts amb l'aprovació de la junta arbitral pot demanar l'assistència de la Secció Civil de la Batllia per a la pràctica de proves. La Secció Civil de la Batllia pot atendre aquesta sol·licitud dins de l'àmbit de la seva competència i de conformitat amb les normes sobre mitjans de prova que siguin aplicables.
2. L'assistència de la Secció Civil de la Batllia pot consistir en la pràctica de la prova davant de la pròpia Batllia i sota la seva exclusiva direcció, o en l'adopció per la Batllia de les mesures necessàries perquè la prova pugui ser practicada davant la junta arbitral.
3. En tots dos supòsits, la Secció Civil de la Batllia lliura al sol·licitant testimoni que doni fe de les actuacions practicades.

Capítol VII. Pronunciament del laude i finalització de les actuacions

Article 49

Normes aplicables al fons de la controvèrsia

1. La junta arbitral decideix la controvèrsia de conformitat amb les normes jurídiques escollides per les parts aplicables al fons de la controvèrsia (*lex causae*). S'entén que tota indicació del dret o l'ordenament jurídic d'un Estat determinat es refereix, llevat que s'expressi el contrari, al dret substantiu d'aquest Estat i no a les normes de conflicte de lleis.
2. Si les parts no indiquen les normes jurídiques aplicables, la junta arbitral aplica les que estima que corresponen.
3. La junta arbitral només decideix en equitat (*ex aequo et bono*) si les parts l'han autoritzat expressament a fer-ho així.
4. En tot cas, la junta arbitral decideix d'acord amb les estipulacions del contracte i té en compte els usos mercantils aplicables al cas.
5. Llevat que les parts ho hagin prohibit, la junta arbitral pot dictar en qualsevol moment laudes parcials sobre alguna part del fons de la controvèrsia, sobre la competència de la junta arbitral o sobre mesures cautelars.

Article 50

Adopció de decisions quan la junta arbitral és col·legiada

1. En les actuacions en les quals la junta arbitral està composta per més d'un àrbitre, tota decisió de la junta arbitral s'adopta, llevat que les parts ho acordin altrament, per majoria de vots dels seus membres.
2. Les deliberacions de la junta arbitral són secretes.
3. L'àrbitre president pot decidir qüestions d'ordenació, tramitació o impuls del procediment, si així ho autoritzen les parts o tots els membres de la junta arbitral.

Article 51

Laude en els termes convinguts per les parts

1. Si durant les actuacions arbitral, les parts arriben a una transacció que resolgui, totalment o parcialment, la controvèrsia, la junta arbitral dóna per finalitzades les actuacions respecte dels aspectes transigits i, si ho demanen totes les parts i la junta arbitral no aprecia motius per oposar-s'hi, fa constar la transacció en forma de laude arbitral en els termes convinguts per les parts.
2. El laude en els termes convinguts es dicta d'acord amb el que disposa l'article 52 i es fa constar que es tracta d'un laude. Aquest laude té la mateixa naturalesa i efectes que qualsevol altre laude dictat sobre el fons de la controvèrsia.

Article 52

Forma, termini, contingut i notificació del laude

1. Llevat que les parts ho acordin altrament, la junta arbitral decideix la controvèrsia en un sol laude o en tants laudes parcials com estimi necessari.
2. Llevat que les parts de comú acord ho disposin altrament,
  - a) La junta arbitral ha de decidir la controvèrsia dins els sis mesos següents a la data de presentació de la contesta a la demanda o de l'expiració del termini per a formular-la.
  - b) El termini de sis mesos pot ser prorrogat per la junta arbitral per un altre termini no superior a dos mesos, mitjançant una decisió motivada.
  - c) L'expiració del termini o de la seva pròrroga sense que s'hagi dictat el laude definitiu no afecta l'eficàcia del conveni d'arbitratge ni la validesa del laude dictat, sense perjudici de la responsabilitat en què puguin incórrer els àrbitres.
3. El laude de la junta arbitral ha de contenir:
  - a) la data en què es dicta;
  - b) els noms, els cognoms o la denominació de les parts, així com el seu domicili o seu social;
  - c) el nom dels advocats o les persones que representen les parts, si s'escau;
  - d) el nom dels àrbitres que componen la junta arbitral que el dicta;
  - e) la seu de l'arbitratge que es considera que és també el lloc de l'emissió del laude;
  - f) una exposició succinta de les pretensions respectives de les parts i dels mitjans de prova;
  - g) la decisió;
  - h) les costes, si escau i si no estan decidides per les parts en el conveni.
4. En l'arbitratge de dret, el laude de la junta arbitral ha de ser motivat, llevat que es tracti d'un laude en termes convinguts d'acord amb el previst a l'article 51. En canvi, quan es tracti d'un arbitratge d'equitat, les parts poden convenir en la no necessitat de motivació.
5. El laude ha de ser dictat per escrit i firmat pels àrbitres que componen la junta arbitral. S'entén que el laude consta per escrit també quan quedi constància del seu contingut i firmes i és accessible per a la seva consulta ulterior en suport electrònic, òptic o d'altre tipus.
6. En les actuacions en una junta arbitral amb més d'un àrbitre, són suficients les firmes de la majoria dels membres de la junta arbitral, o solament la de l'àrbitre president, sempre que es deixi constància de la raó de la manca d'una o més firmes.
7. Si algun dels àrbitres que componen la junta arbitral vota en contra de la decisió adoptada per majoria, pot exposar el seu vot discrepant.
8. Després de dictat, la junta arbitral notifica el laude a cadascuna de les parts en la forma i dins els terminis acordats per les parts i, si aquests no s'haguessin acordat, mitjançant entrega d'una còpia firmada pels àrbitres de conformitat amb l'apartat 5.
9. Qualsevol de les parts, al seu càrrec, pot instar a la junta arbitral, sempre abans de ser dictat, que el laude sigui protocol·litzat notarialment.

Article 53

Suspensió o finalització de les actuacions

1. En qualsevol moment del procediment, les parts poden suspendre'l amb qualsevol motiu, fins i tot la negociació, la conclusió o la resolució del conflicte.
2. Les actuacions arbitral finalitzen amb el laude definitiu o per una ordre de la junta arbitral dictada de conformitat amb l'apartat 3.
3. La junta arbitral ordena la finalització de les actuacions arbitral quan:
  - a) El demandant desisteixi de la seva demanda, llevat que el demandat s'hi oposi i la junta arbitral li reconegui un interès legítim a obtenir una solució definitiva de la controvèrsia.
  - b) Les parts acordin donar per finalitzades les actuacions.
  - c) La junta arbitral comprovi que la prossecució de les actuacions resultaria innecessària o impossible.
4. La junta arbitral cessa en les seves funcions en acabar les actuacions arbitral, llevat del que estableix l'article 54 i l'article 56.4.
5. Transcorregut el termini que les parts han assenyalat amb aquesta finalitat o, si no l'han assenyalat, el de sis mesos des de la finalització de les actuacions, cessa l'obligació de la junta arbitral de conservar la documentació del procediment. Dins aquest termini, qualsevol de les parts pot sol·licitar a la junta arbitral que li remeti els documents presentats per ella. La junta arbitral accedeix a la sol·licitud sempre que no atempti contra el secret de las deliberacions arbitral i que el sol·licitant assumeixi les despeses de l'enviament.

Article 54

Correcció, aclariment, complement i rectificació de l'extralimitació del laude i laude addicional

1. Dins els quinze dies següents a la notificació del laude, llevat que les parts hagin acordat un altre termini, qualsevol de les parts pot, amb notificació a la resta, sol·licitar a la junta arbitral:
  - a) La correcció de qualsevol error de càlcul, de còpia, tipogràfic o qualsevol altre error de naturalesa similar en el laude.
  - b) L'aclariment d'un punt o d'una part concreta del laude.
  - c) El complement del laude respecte de peticions formulades i no resoltes.
  - d) La rectificació de l'extralimitació parcial del laude, quan hagi resultat sobre qüestions no sotmeses a la seva decisió o no susceptibles d'arbitratge.
2. Prèvia audiència de les altres parts, si la junta arbitral estima justificada la sol·licitud, efectua la correcció, l'aclariment, el complement o la rectificació sol·licitades dins els vint dies següents a la notificació de la sol·licitud. La correcció, l'aclariment, el complement o la rectificació formen part del laude.
3. Dins els vint dies següents a la data del laude, la junta arbitral pot també, per iniciativa pròpia, corregir qualsevol error dels tipus mencionats en l'apartat 1.a).
4. La junta arbitral pot prorrogar, si ho estima necessari, i per deu dies, el termini en el qual efectua la correcció, l'aclariment, la correcció o la rectificació.
5. El previst a l'article 52 s'aplica també a les correccions, els aclariments, o les rectificacions del laude.

Capítol VIII. Impugnació del laude

Article 55

Cosa jutjada i impugnació del laude definitiu

1. El laude arbitral ferm produeix efectes de cosa jutjada (*res judicata*).
2. Contra el laude definitiu només hi cap l'acció d'anul·lació i contra el laude ferm hi cap la revisió d'acord amb el que preveuen els articles següents.

Article 56

L'acció d'anul·lació

1. Contra el laude arbitral definitiu, total o parcial, només es pot exercir l'acció d'anul·lació davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia conforme als apartats 2 i 3.
2. El laude arbitral només pot ser anul·lat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia quan:
  - a) La part que interposi l'acció de nul·litat al·legui i provi que:
    - i. una de les parts del conveni d'arbitratge estava afectada per alguna incapacitat en el moment d'atorgar el conveni, o que el conveni no és vàlid segons el dret a què les parts s'han sotmès o, si res s'hagués indicat a aquest respecte, segons el dret andorrà; o
    - ii. no ha sigut degudament notificada de la designació dels àrbitres que componen la junta arbitral o de les actuacions arbitrals o no ha pogut, per qualsevol altra raó, fer valdre els seus drets; o
    - iii. el laude es refereix a una controvèrsia no prevista en el conveni d'arbitratge o conté decisions que excedeixen els termes del conveni; no obstant això, si les disposicions del laude que es refereixen a les qüestions sotmeses a l'arbitratge poden separar-se de les que no ho estan, només es poden anular les últimes; o
    - iv. la composició de la junta arbitral o el procediment arbitral no s'han ajustat a l'acord entre les parts, llevat que aquest acord estigui en conflicte amb una disposició imperativa de la Llei o, a falta d'aquest acord, no s'han ajustat a la Llei; o
  - b) El Tribunal Superior, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal amb relació als interessos la defensa dels quals li està legalment atribuïda, comprovi que:
    - i. segons el dret aplicable a l'arbitratge, l'objecte de la controvèrsia no és arbitrable; no obstant això, si les disposicions del laude que es refereixen a les qüestions sotmeses a l'arbitratge poden separar-se de les que no ho estan, només es poden anular les primeres; o
    - ii. el laude és contrari a l'ordre públic del Principat d'Andorra.

Els dos motius anteriors poden ser apreciats pel Tribunal Superior quan resolgui una acció d'anul·lació exercida per alguna de les parts.

3. L'acció d'anul·lació s'ha d'exercir dins el termini de tres mesos comptats des de la data de notificació del laude o, en els casos previstos a l'article 54, des de la data de notificació de la resolució o des de l'expiració del termini per a adoptar-la.
4. Quan se sol·liciti l'anul·lació d'un laude, el Tribunal Superior pot suspendre les actuacions, quan correspongui i quan així ho sol·liciti una de les parts, per un termini que determini a fi de donar a la junta arbitral

l'oportunitat de reprendre les actuacions arbitrals o d'adoptar qualsevol altra mesura que, a judici de la junta arbitral, elimini els motius per a l'acció d'anul·lació.

Article 57

Procediment per a l'acció d'anul·lació

1. L'acció d'anul·lació se substancia davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de conformitat amb les normes de procediment previstes per als recursos en matèria civil, amb les especialitats següents:

a) La demanda d'anul·lació es presenta acompanyada dels document justificatiu de la seva pretensió, del conveni d'arbitratge i conté la proposta dels mitjans de prova la pràctica de les quals interressi al demandant de l'acció de nul·litat.

b) La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia dóna trasllat de la demanda al demandat de l'acció d'anul·lació, perquè contesti si l'interessa en el termini de vint dies. La contesta ha d'anar acompanyada dels documents justificatius de la seva pretensió i contenir la proposta dels mitjans de prova que interessin al demandat de l'acció de nul·litat. De la contesta, el Tribunal Superior en dóna trasllat al demandant perquè presenti els documents addicionals i proposi els mitjans de prova complementaris que l'interessin.

c) Contestada la demanda o transcorregut el termini corresponent per fer-ho, es convoquen les parts per a la vista, si així ho sol·licita alguna de les parts en els seus escrits de demanda i contestació o si la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia ho creu convenient.

2. Contra la sentència que dicta el Tribunal Superior de Justícia no hi cap la interposició de recurs.

Article 58

La revisió del laude

El laude arbitral només pot ser revisat excepcionalment de conformitat amb el que estableixi la legislació processal civil en vigor en cada moment.

Capítol IX. Execució del laude arbitral

Article 59

Normes aplicables

L'execució forçosa dels laudes es regirà per les disposicions d'aquest capítol i subsidiàriament per les normes que regulen el procediment civil d'execució de resolucions judicials fermes.

Article 60

Suspensió, arxiu i continuació de l'execució en cas d'exercici de l'acció d'anul·lació del laude

1. El laude és executable encara que contra ell s'hagi exercit l'acció d'anul·lació. No obstant això, l'executat pot sol·licitar a la Secció Civil de la Batllia la suspensió de l'execució, sempre que ofereixi una caució pel valor de la condemna més els danys i perjudicis que puguin derivar-se de la demora en l'execució del laude. La caució pot constituir-se en qualsevol de les formes previstes en les normes que regulen el procediment

civil. Presentada la sol·licitud de suspensió, la Secció Civil de la Batllia, després d'escoltar l'executant, resol sobre la suspensió sol·licitada. Contra aquesta resolució no es pot interposar cap recurs.

2. Quan consti a la Secció Civil de la Batllia la desestimació de l'acció d'anul·lació, aixeca la suspensió i ordena que continui l'execució del laude, sense perjudici del dret de l'executant a sol·licitar, si escau, una indemnització dels danys i perjudicis causats per la demora en l'execució, de conformitat amb les normes processals civils que regulen el procediment d'incident d'execució. Si consta a la Batllia l'estimació de l'acció d'anul·lació, arxiva definitivament l'execució amb els efectes previstos a la normativa civil.

Capítol X. Exequàtur de laudes estrangers

Article 61

Normes aplicables

1. L'exequàtur de laudes estrangers es regeix pel Conveni per al reconeixement i l'execució de sentències arbitrals estrangeres, fet a Nova York el 10 de juny de 1958, sense perjudici del previst en altres tractats internacionals que formin part de l'ordenament jurídic i que siguin més favorables a la seva concessió.

2. El procediment d'exequàtur és el que estableix la legislació processal civil per a l'execució de sentències dictades per tribunals estatals estrangers.

Títol III. Arbitratge internacional

Capítol I. Disposicions de caràcter general

Article 62

Disposicions de caràcter general

1. És internacional l'arbitratge en el qual concorre alguna de les circumstàncies esmentades a l'article 4.2.

2. Són susceptibles d'arbitratge les controvèrsies la resolució de les quals no estigui expressament reservada a la jurisdicció dels tribunals estatals per les normes pactades per les parts amb la finalitat de regir el conveni d'arbitratge, per les normes jurídiques aplicables al fons de la controvèrsia o pel dret andorrà d'acord amb l'article 3.1.

3. La Secció Civil de la Batllia té les mateixes facultats d'assistència i supervisió que les establertes a l'article 9 sempre que:

- a) l'arbitratge es dugui a terme al Principat d'Andorra, o
- b) les parts acordin sotmetre l'arbitratge a les lleis de procediment andorranes, o
- c) les parts confereixin expressament competència a la jurisdicció estatal andorrana per a conèixer les controvèrsies relatives al procediment andorrà, o

d) una de les parts estigui exposada a un risc de denegació de justícia.

4. Les regles relatives als terminis, la suspensió i la interrupció del procediment arbitral es regulen pel conveni d'arbitratge, pel reglament d'arbitratge, si escau, o per la junta arbitral, sense perjudici de la facultat de les parts i, si de cas hi manca, de la junta arbitral, de prorrogar el termini de l'arbitratge fixat convencionalment tal com preveu l'article 52.2 i de la facultat de la junta arbitral de suspendre el procediment que es regula a l'article 53.

5. En tot allò que no contradigui les disposicions anteriors, són d'aplicació a l'arbitratge internacional les disposicions generals objecte del títol I, així com el previst al capítol I del títol II encara que es refereixin a l'arbitratge intern.

Capítol II. El conveni d'arbitratge internacional

Article 63

El conveni d'arbitratge internacional

1. El conveni d'arbitratge internacional no està sotmès a cap requisit de forma.
2. El conveni d'arbitratge serà vàlid i la controvèrsia serà susceptible d'arbitratge sempre que concorrin els requisits establerts per les normes jurídiques acordades per les parts per regir el conveni d'arbitratge, per les normes jurídiques aplicables al fons de la controvèrsia o pel dret andorrà.
3. El conveni d'arbitratge pot, directament o per referència a un reglament d'arbitratge o a altres regles de procediment, designar els àrbitres o preveure les modalitats per al seu nomenament.
4. Quan una de les parts sigui un Estat o una societat, un organisme o una empresa controlada per un Estat, aquesta part no pot invocar les prerrogatives del seu propi dret per sostreure's a les obligacions derivades del conveni d'arbitratge.
5. En tot allò que no contradigui les disposicions anteriors, són d'aplicació a l'arbitratge internacional les normes que conté el capítol II del títol II relatives al conveni en l'arbitratge intern.

Capítol III. La junta arbitral

Article 64

La junta arbitral

Són d'aplicació a l'arbitratge internacional les normes que conté el capítol III del títol II amb relació a la junta arbitral en l'arbitratge intern.

Article 65

Competència dels àrbitres

És d'aplicació a l'arbitratge internacional el que estableix el capítol IV del títol II amb relació a la competència dels àrbitres en l'arbitratge intern.

Capítol IV. Mesures cautelars i ordres preliminars

Article 66

Mesures cautelars i ordres preliminars

Són d'aplicació a l'arbitratge internacional les normes que conté el capítol V del títol II relatives a les mesures cautelars i les ordres preliminars en l'arbitratge intern.

Capítol V. Substanciació de les actuacions arbitral

Article 67

Substanciació de les actuacions arbitral

1. És d'aplicació a l'arbitratge internacional el que, amb relació a la substanciació d'actuacions arbitral en l'arbitratge intern, estableix el capítol VI del títol II.
2. Si les parts desitgen que l'arbitratge sigui confidencial, ho han de convenir expressament.
3. Amb subjecció a les disposicions imperatives de la Llei, les parts tenen plena llibertat per a convenir, en el conveni arbitral o posteriorment, directament, per referència a un reglament d'arbitratge o a altres regles, el procediment al qual s'han d'ajustar la junta arbitral i les parts en les actuacions arbitral.
4. Sigui quin sigui el procediment convingut per les parts, la junta arbitral ha de garantir els principis d'igualtat, audiència i contradicció de les parts.
5. A falta d'acord, la junta arbitral pot, amb subjecció a les disposicions imperatives de la Llei, establir les normes i dirigir el procediment d'arbitratge de la manera que consideri apropiada i sense que hagi de seguir les normes establertes per la jurisdicció ordinària. Aquesta potestat de la junta arbitral comprèn la de decidir sobre l'admissibilitat, la pertinència i la utilitat de les proves, la pràctica de les proves, fins i tot d'ofici, i sobre la seva valoració.

Capítol VI. Pronunciament del laude i finalització de les actuacions arbitrals

Article 68

Pronunciament del laude i finalització de les actuacions arbitrals

1. És d'aplicació a l'arbitratge internacional el que estableix el capítol VII del títol II amb referència a l'arbitratge intern.
2. La junta arbitral només pot dictar un laude en equitat (*ex aequo et bono*) si les parts l'han autoritzat expressament a fer-ho així.
3. La junta arbitral decideix la controvèrsia de conformitat amb les normes de dret acordades per les parts per ser aplicables al fons de la controvèrsia (*lex causae*) encara que no existeixi vinculació entre les normes i la controvèrsia. Si no hi ha aquestes normes, la junta arbitral decideix de conformitat amb les que estima més apropiades. S'entén que tota referència al dret o ordenament jurídic d'un Estat determinat es refereix, llevat que s'expressi el contrari, al dret substantiu d'aquest Estat i no a les normes de conflicte de lleis.
4. En tots els casos, la junta arbitral decideix d'acord amb les estipulacions del contracte i té en compte els usos mercantils aplicables al cas.
5. Llevat que el conveni d'arbitratge ho disposi altrament, en els arbitratges amb més d'un àrbitre, el laude es dicta per majoria de vots i és firmat per tots els àrbitres. Si una minoria dels àrbitres refusa firmar-lo, els altres fan menció d'aquesta circumstància en el laude. El laude firmat per la majoria d'àrbitres o pel president sol, té els mateixos efectes que si estès firmat per tots.
6. El laude es notifica en la forma que acordin les parts i, si no ho haguessin acordat, d'acord amb l'article 52.8.

Article 69

Correcció, aclariment, complement i rectificació de l'extralimitació del laude i laude addicional

1. Sense perjudici del que estableixen els apartats següents d'aquest article, és d'aplicació als arbitratges internacionals el que, amb referència als arbitratges interns i en matèria de correcció, aclariment, complement i rectificació de l'extralimitació, preveu l'article 54.
2. El termini per sol·licitar la correcció, l'aclariment, el complement o la rectificació de l'extralimitació del laude i el laude addicional a què fa referència l'article 54 és de trenta dies en els arbitratges internacionals.
3. Igualment, el termini per a resoldre la sol·licitud de correcció, aclariment, complement o rectificació de l'extralimitació del laude i el laude addicional a què fa referència l'article 54 és de seixanta dies en els arbitratges internacionals.

Capítol VII. Reconeixement i execució del laude

Article 70

Reconeixement i execució del laude

1. És d'aplicació a l'arbitratge internacional el que estableix el capítol IX del títol II amb relació a l'execució de laudes dictats en arbitratges interns.
2. Els laudes en matèria d'arbitratge internacional són reconeguts i executats al Principat d'Andorra si la seva existència és demostrada per la part sol·licitant i aquest reconeixement o execució no és manifestament contrari a l'ordenament jurídic andorrà o a l'ordre públic internacional.
3. L'existència del laude arbitral es demostra mitjançant la presentació del seu original acompanyat del conveni d'arbitratge o de còpies d'aquests documents que reuneixin les condicions necessàries per a la seva autenticitat. Si algun d'aquests documents no està redactat en llengua catalana, espanyola o francesa, la part sol·licitant n'ha d'acompanyar una traducció al català feta per un traductor jurat.

Capítol VIII. Impugnació dels laudes en matèria d'arbitratge internacional dictats a Andorra

Article 71

Impugnació dels laudes en matèria d'arbitratge internacional dictats a Andorra

1. Els laudes en matèria d'arbitratge internacional dictats amb subjecció a aquesta Llei no poden ser objecte de cap recurs amb l'excepció de l'acció d'anul·lació per algun dels motius establerts a l'article 56. En aquest darrer cas, la referència que fa l'article 56.2.b).ii a l'ordre públic del Principat d'Andorra s'ha d'entendre ampliat a l'ordre públic internacional.
2. El termini per formular l'acció d'anul·lació és de dos mesos a partir de la notificació del laude.
3. El tribunal competent per al coneixement de l'acció d'anul·lació és la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del Principat d'Andorra.
4. Per acord especial i de forma expressa, les parts poden, en qualsevol moment, fins i tot al conveni d'arbitratge, renunciar a l'acció d'anul·lació.
5. L'acció d'anul·lació contra el laude i el recurs d'apel·lació a què fa referència l'apartat 6 no tenen efectes suspensius excepte que l'òrgan jurisdiccional estatal així ho decideixi expressament perquè considera que l'execució del laude pot lesionar greument els interessos d'una de les parts.
6. Les parts poden formular recurs d'apel·lació davant la Sala Civil del Tribunal Superior contra la resolució que disposa l'exequàtur, pels motius establerts a l'article 56.2 i dins els trenta dies següents a partir de la notificació de la resolució. Aquest recurs es formula davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia.
7. La resolució que acorda l'exequàtur, sense perjudici del recurs previst en l'apartat 6, no és susceptible de cap recurs. Per contra, la resolució que denega l'exequàtur del laude en matèria d'arbitratge internacional

dictat amb subjecció a aquesta Llei és susceptible de recurs d'apel·lació davant el Ple del Tribunal Superior en el termini de trenta dies des de la notificació de la resolució.

Article 72

Impugnació dels laudes en matèria d'arbitratge internacional dictats a l'estranger

La resolució judicial relativa a una sol·licitud de reconeixement o exequàtur d'un laude en matèria d'arbitratge internacional dictat a l'estranger és susceptible de recurs d'apel·lació davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia en el termini de trenta dies a comptar de la seva notificació.

Article 73

Motius per a denegar el reconeixement o l'execució

1. La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia només pot denegar el reconeixement o l'exequàtur d'un laude arbitral, qualsevol que sigui el país on s'ha dictat:

- a) A instància de la part contra la qual es pretén executar o fer valer, quan aquesta part acrediti:
  - i. que una de les parts del conveni d'arbitratge estava afectada per alguna incapacitat, o que el conveni no es vàlid en virtut del dret a què les parts l'han sotmès o, si no s'hagués indicat res a aquest respecte, en virtut de la llei del país on s'hagi dictat el laude; o
  - ii. que la part contra la qual s'invoca el laude no ha estat degudament notificada sobre la designació d'un àrbitre o sobre les actuacions arbitrals o no ha pogut, per qualsevol altra raó, fer valdre els seus drets; o
  - iii. que el laude es refereix a una controvèrsia no previst en el conveni d'arbitratge o conté decisions que excedeixen els termes del conveni d'arbitratge; no obstant, si les disposicions del laude que es refereixen a qüestions sotmeses a l'arbitratge poden separar-se de les que no ho estan, es pot donar el reconeixement i l'execució a les primeres; o
  - iv. que la composició de la junta arbitral o el procediment arbitral no s'han ajustat al conveni celebrat entre les parts o, si no existís aquest acord, no s'han ajustat a la llei del país on es va efectuar l'arbitratge; o
  - v. que el laude no és encara obligatori per a les parts o ha estat anul·lat o suspès per un òrgan jurisdiccional estatal del país on, o conforme al dret del qual, s'ha dictat el laude; o
- b) quan l'òrgan jurisdiccional estatal comprovi:
  - i. que segons l'ordenament jurídic andorrà, l'objecte de la controvèrsia no és susceptible d'arbitratge; o
  - ii. que el reconeixement o l'execució del laude serien contraris a l'ordre públic nacional.

2. Si s'ha sol·licitat a un òrgan jurisdiccional estatal de la jurisdicció a la qual s'ha sotmès l'arbitratge o bé de la jurisdicció del país on s'ha dictat el laude, l'anul·lació o la suspensió del laude, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia pot, si ho considera procedent, ajornar la seva decisió i, a instància de la part que sol·liciti el reconeixement o l'execució del laude, pot també ordenar que l'altra part aporti les garanties apropiades.

Disposició transitòria

Els procediments arbitrals que s'iniciïn a partir de l'entrada en vigor de la present Llei es regulen per aquesta. Els procediments arbitrals en curs de substanciació continuen regulats pel dret anterior. No obstant això, si el laude es dicta una vegada entrada en vigor aquesta Llei, l'acció d'anul·lació, si s'escau, el reconeixement i l'execució es faran d'acord amb aquesta Llei.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 18 de desembre del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

François Hollande
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra